

ቋንቋ ኣደን ቋንቋ ሽወደንን እንዳቐያየርካ

ምዕባሊ ቋንቋን ፍልጠትን ንብዝሒ ቋንቋ ዘሎዎም ቁልዑን መንእሰያትን

VÄXELVIS PÅ MODERSMÅL OCH SVENSKA

tigrinsk version

MYNDIGHETEN FÖR
SKOLUTVECKLING

ቋንቋይ ይህብትም አለሁ።

ብቋንቋ አደኡ እትዛረቦ ቁልዓ፡ ብዙሕ ቃላት ይሰምዕ። ነቶም ዚበዝሑ ቃላት የለልዮምን እንታይ ማለት ምዃኖም ከአ ይፈልጥን። ዋላኳ እንተዘይረኣዮም፡ አቦሓጎኡን ዓባዩን አብ ገዛ ከምዘለዉ ይፈልጥ። ጀላቶ ኪውሃብ ስለ ዝኸነ ይሕጉስ። ብቋንቋ አደኡ፡ ትእዛዝ ከመይ ጌርካ ከም እትህብ፡ መግለጺ ብኸመይ ከም እትቐርብ፡ ሕቶ ከመይ ጌርካ ከም እትቐውም የጽንዕ።

ቁልዑ እንክለና ንስርዓታት ሰዋስው በዚ አገባብዚ ኢና እንምሃር። ቁልዓ፡ ይሰምዕ፡ ይደግም፡ ብእዋኑ

ድማ ናይ ባዕሉ ምሉእት ሓሳባት ኬቐውምን ሓሳቡን ድሌቱን ኪገልጽን ይኸእል።

እቲ ቁልዓ፡ ቃላት ሽወደን ምስ ኣጽንዕ፡ ነዚ ፍልጠትዚ፡ ናብ ቋንቋ ሽወደን ብምውህሃድ ኪትርጉሞ ይኸእል። ተመሳሳሊ ሰዋስዋዊ ስርርዕ ብቋንቋ ሽወደን ኪገብር ከኣ የድልዮ።

* ዓሊ ሓሰን! ንዓ! ክንበልዕ ኢና ሕጂ! መግቢ ተቐረቡ ኢዩ፡ አቦሓጎይን ዓባዩይን ከኣ መጺኦም ኣለዉ። ድሕሪ መግቢ ጀላቶ ትደሊዶ?

VÄXELVIS PÅ MODERSMÅL OCH SVENSKA

Beställningsnummer Uo6:159

ISBN 978-91-85589-18-0

Liber Distribution, 162 89 Stockholm

Telefon 08-690 95 76

Fax 08-690 95 50

Text: Mai Beijer

Grafisk formgivning: Typisk Form designbyrå

Översättning och grafisk produktion: Ord & Stil AB

Illustrationer: Burhan Misirli

Tryck: Intellecta Tryckindustri, Solna 2006

Myndigheten för skolutveckling 2006

www.skolutveckling.se

ብዙሐት ቋንቋታት ከነጽንዕ ንኸእል ኢና።

አብ፡ ሽወደን አብ መበል 20 ክፍለ ዘመን፡ ብዙሐት ቋንቋታት ኢና ንዛረብ። አብ ብዝሐ ቋንቋታት ዘሎዎን ስድራቤታት ዚግብዩ ቁልዑ እናበዝሑ ይኸዱ አለዉ። አብ ቅድመ ትምህርትን ቤት ትምህርትን ብዙሐ ቋንቋታት ዘሎዎም ቁልዑን ዓበይትን ይራኽቡ። ቅድመ ትምህርትን ቤት ትምህርትን፡ ንብዝሐ ቋንቋነት ቁልዑን መንእሲያትን ዚህባእ ቁላሕታ፡ አብ ምዕባለ መንነቶምን ፍልጠቶምን ወሳኒ ግደ አሎዎ።

ነቲ ሓደ ቋንቋ ከየጥፋእና፡ ካልእ ሓዲሽ ቋንቋ ክንምሃር ንኸእል ኢና። ፍልጠት ቋንቋ ኣደ ናይቶም ብዝሐ ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ፡ ምስቲ ቋንቋ ብዙሃን ዝኸኑ ሽወደን አብ ምግጫው ኪበጽሕ የብሉን። ብኣንጻሩ - ቋንቋ ቋንቋ ኢዩ ዚወልድ! እቶም ብሓደ ቋንቋ ቃላት ዝረኽቡናሎም ኣምራት፡ በቲ ሓዲሽ ቋንቋ እንታይ ከምዚብሃሉ ምስ ኣጽናዕና፡ ሽዑ ንሽዑ ናብቲ ሓዲሽ ቋንቋ ክንወስዶም ንኸእል። እቶም ዚውሃቡና መብርሀታት ብዘይንፈልጦም ቃላት ምስ ዚኸኑ፡ ሓዲሽ ፍልጠት ክንድልብ ንግደድ ኢና። ምስኡ ኣነጻጸርካ፡ ንሓደ ፍሉጥ ኣምር ጥራይ ምትርጓም

ኣዝዩ ይቐልል። እቶም ብዝሐ ቋንቋ ዘሎዎም ቁልዑን መንእሲያትን፡ ብሓገዝ ምቕይያር ዝተፈላለዩ ቋንቋታቶም፡ ፍልጠቶም ንኼማዕብሉ ዚረኽቡዎ ተኸእሎታት እንወስን ንሕና ዓበይቲ - ወለዲ፡ መምህራን፡ ተመራመርቲ፡ ኣቕረብቲ ርእይቶታትን ወስንትን ኢና።

ብቋንቋ ጌርና ባህልታትናን ገምጋማታቶምን ንገልጽ። ቋንቋ ርእሰ-ኣኽብሮት ይህበና። ቋንቋ ፍልጠት ይስከም፤ መሰረት መራኽቢ ምስ ካልኣት ሰባት ከኣ ኢዩ። ንክንሓስብ፡ ክንሓልም፡ ሕቶ ከነቕርብ፡ ግድል ክንፈትሕ ቋንቋ የድልየና። ብዙሐ ቋንቋታት ብዙሕ ዕድላት ይህብ።

ብቋንቋ ጌርና ባህልታትናን ገምጋማታቶምን ንገልጽ።
 ቋንቋ ርእሰ-ኣኽብሮት ይህበና። ቋንቋ ፍልጠት ይስከም፤
 መሰረት መራኽቢ ምስ ካልኣት ሰባት ከኣ ኢዩ።
 ንክንሓስብ፡ ክንሓልም፡ ሕቶ ከነቕርብ፡ ግድል ክንፈትሕ
 ቋንቋ የድልየና። ብዙሐት ቋንቋታት ብዙሕ ዕድላት
 ይህብ።

ሓንቲ ዓይንኻ ከይተሸፈነት

ሓንቲ ዓይንኻ ብሸፍንታ ከዕሶ ክትቀልፅ ምስ ትደሊ፡ ርሕቀታ ክትግምት የጸግም። ብኸልተ ጥዑያት አዲንቲ ግን፡ ድርብ ቅርጺ ዘይኮኑ ሰለስተ ወገናታ ኢና እንርኢ።

ከነታት ናይቲ ብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎ ቁልዓ ነዚ ይመስል። ክልቲኡ ቋንቋታቱ ብምጥቃሙ፡ ፍልጠቱ ንምምዕባል ብርክት ዝበለ ወገናት ኣረኣጺያን ዕምቑ ዝበለ ዕድላትን ይህቦ። ግን ንብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎም ቁልዑ፡ ኣብያተ ትምህርቲ ሽወደን ቀሊል ኣይኮነን። ዋላኳ ብዙሓት በዚ እንተ ተዓወቱ፡ ንሸቶ ፍልጠት ኪበጽሑ ዘይከኣሉ ግን ኣለዉ። ነዚ ብዙሓት ዝተዛመዱ ጠንቅታት ኣለዉዎ። ሓደ ካብዚኣቶም ኣብዘን ዝሓለፉ 10-15 ዓመታት ትምህርቲ ቋንቋ ኣደን ብጃንቋ ኣደ ምምህርን ኣብ ኩሉ ስርዓተ ትምህርቲ ስለ ዝነከየ ኢዩ።

ኣብ ብዙሓት ቅድመ ትምህርቲ ሓገዝ ቋንቋ ኣደ ፈጸሙ ተሪፉዮ። እዚ ምንቑልቋላትዚ ኣብ ምምዕርራያት ስነ-ምምህር (ፕላን) ዝተመርኩስ ኣይኮነን። ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ንቈልዑ ብዛዕባ ቋንቋኦምን መንነቶምን ብእዋኑ ሓገዝ ንምህብ ዚግበር ጸዕሪ፡ ብፍላይ ኣብ ንኡስ ዕድመኦም ኣዘዩ ኣገዳሲ ምዃኑ ብተመክሮ ይፍለጥ ነይሩዮ። እንተኾነ ኮሙናት ገንዘብ ኬዋልዓ ደለዮ።

ብዙሓት ኮሙናት እቲ ዝበዝሐ ሰዓታት ትምህርቲ ቋንቋ ኣደ ኣብ ዝደሓረ እዋን ድሕሪ ቀትሪ ከምዚኸውን ገይረን። እዚ፡ ትምህርቲ ቋንቋ

ኣደ ዚመርጹ ተመሃሮ ውሑዳት ንኪኹኑ ምኽንያት ኩነ። መምህራንን ተመሃሮን ስርሖም ወዲኦም ናብ ኣባይቶም ምስ ከዱ፡ ትምህርቲ ቋንቋ ኣደ ኪውሃብ ከሎ፤ እቲ ቤት ትምህርቲ ነቲ ካብ መምህራን ቋንቋ ኣደ ኪርከብ ዝነበሮ ብቕዓት ብዝሓ-ባህሊ ይኸሰሮ። እዚ ብወገኑ ኣፍልጦ ብዛዕባ እዞም ብዝሓ-ባህሊ ዘሎዎም ተመሃሮ የጉድል፤ እቶም ሽወደን ዝጃንቋኦም መምህራን ድማ ድሌት ናይዞም ተመሃሮ ንምግጣም ዝሓመቑ ቅድመ-ከነት ከም ዚህልዎም ይገብር።

ኣብዚ እዋን ምንቑልቋላትዚ ማለት ኣብ “ኣባላት ሓለዋ ጥዕና ተመሃሮ” - ሕብረተ-ሰባዊ ኣማኸርቲ፡ ኣለይቲ ሕመማት፡ ስነ-ኣእምሮኣውያን- ነቶም ንማህሰይቲ ዝተቐልዑ ወይ ድማ ኣብ ሽወደን ኪነብሩን ዘይኪነብሩን ምዃኖም ብዘይምፍላጦም ብዘይ ቅሳነት ዚነብሩን ተመሃሮ ብፍላይ፡ ብዝያዓ ጐዲኡዎምዮ። ብዝተፈላለዩ መዳያት እዞም ተመሃሮዚኣቶም እቲ ንምዕባል ክእለቶም ኪቕጽሉ-ምእንቲ ኪኸእሉ ዜድልዮም ዝነበረ ሓገዛት ኪረኽቡ ኣይከኣሉን።

ቤት ትምህርቲ ኪምሓየሽዮ

መንግስቲ፡ ንፍሉይ ድሌት ብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ ኪገጥማሉ መታን ኪኸኸሉ፡ ንኮሙናትን ኣብያተ ትምህርትን ንምሕጋዝ፡ ዝያዳ ዓቕምታት ንምውፋይ ወሲኑ ኣሎ። ኩሎም ተመሃሮ ኣብ ቀዳማይ ደረጃ ሸቶ ፍልጠት ኪበጽሑ፤ ኣብ ካልኣይ ደረጃ ድማ ትምህርቶም ኪከታተሉን ንማዕረ ዝኹን ቅድመ-ኩነት መሰል ኣሎዎም።

በዓል መዚ ንምዕባል ትምህርቲ፡ ብመንግስቲ ብዝተዋህበ ዕማም ሰራሕ መሰረት፡ እዚ ገንዘብዚ ንዝተፈላለዩ ሓገዛት ብኸመይ ከም ዚውዕል መደብ ኣውጺኡ ኣሎ።

✳ ሓለቓታትን ካልኣት ሓለፍትን ንብዝሓ-ቋንቋነት፡ ንባህላዊ ርክባት፡ ምትሕብባር ኣብ መንጎ ቤትን ቤት ትምህርትን ዚምልከት ትምህርቲ ኪወስዱ ይዕደሙ።

✳ ብዝተፈላለዩ ዓይነት ትምህርቲ ብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ ዚምህሩ፡ ሸወደን ዝቋንቋኦም መምህራን፡ ንሸወደን ካልኣይ ዝቋንቋኦም ዝኹን ተመሃሮ፡ ብዝበለጸ ምእንቲ ኪምህሩ ኪኸኸሉ ትምህርቲ ኪውሃቦምዮ።

✳ መምህራን ቋንቋ ኣደ፡ ሓገዝ ትምህርቲ ብዝተፈላለዩ ዓይነት ትምህርቲ ኣብ ምሃብ ዝበለጹ ኪኹኑን ዝተፈላለዩ ዓይነት ትምህርቲ ድማ ብቋንቋ ኣደ ኪምህሩ ኪኸኸሉን፡ ትምህርቲ ኪወስዱ ይዕደሙ።

✳ ኮሙናት፡ ሓገዝ ሰራሕተኛታት ዜድልዩዎን ኣብያተ ትምህርቲ፡ ዝያዳ ሰራሕተኛታት ምእንቲ ኸጅጽራ፡ ቍጠባዊ ሓገዝ ይግበረሉን።

✳ ኮሙናት፡ ወለዲ ንደቆም ኣብ ምምዕባል መንነቶምን ፍልጠቶምን መታን ኪሕግዙ ዘሎዎም ተኸእሎ ንኪውስኹ፡ ንተመክሮ ወለዲ ኣብ ምእላይ ዝበለጸ ዚገብረን ኣገባባት ንኺማዕብላ ሓገዛት ኪውሃቦንዮ።

✳ ኮሙናት፡ ነቶም ኣብ ዳሕረዎት ዓመታት ቀዳማይ ደረጃን ኣብ እዋን ካልኣይ ደረጃን ናብ ሸወደን ዝመጹ ተመሃሮ ዚኸውን ትምህርቲ ንምምዕባል ሓገዝ ኪውሃቦንዮ።

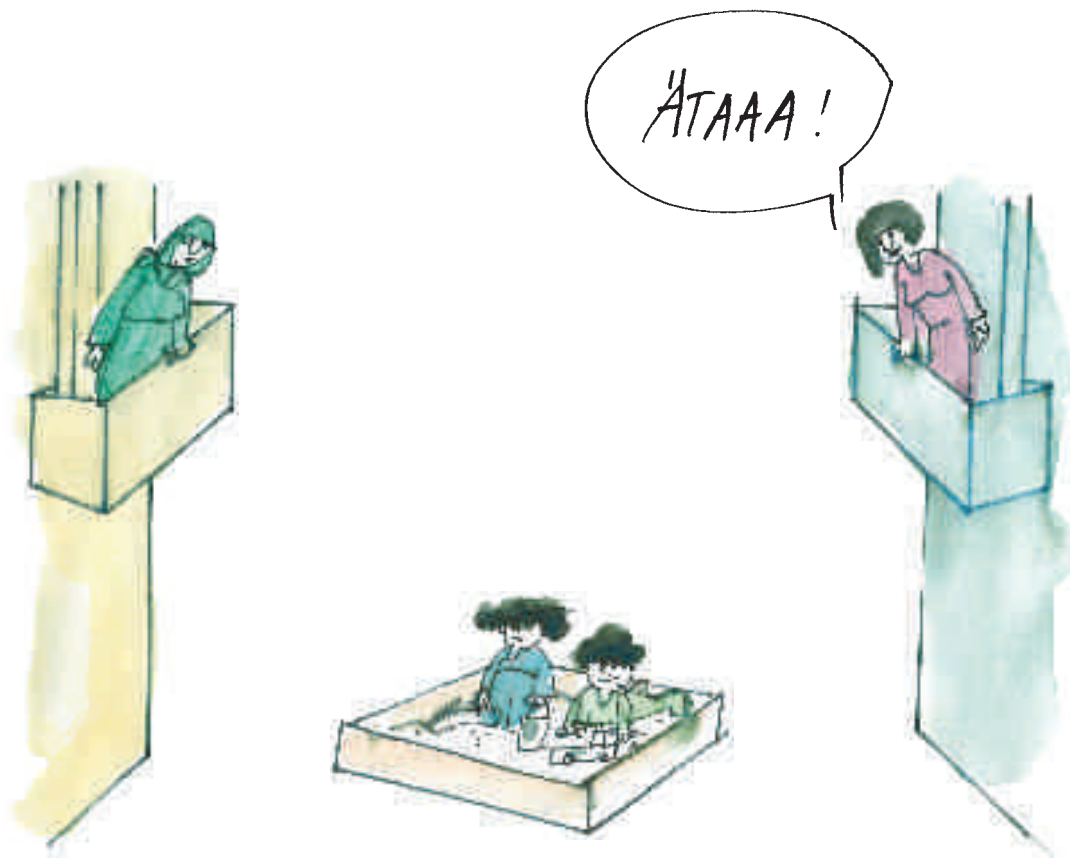
✳ ብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ ድሕሪ ካልኣይ ደረጃ ትምህርቶም ኪቕጽሉ ኪኸኸሉን ኪደልዩን ኪተባብዑ ኢዮም።

ዝበዝሐ ካብዚ መንግስቲ ነዚ ወፈራ ዜወፍዮ ዘሎ ገንዘብዚ ኣብተን ሸቶ ቤት ትምህርትን እቲ ዘሎ ሓቅነትን ብዙሕ ዝተረሓሓቐን 30 ዝኹን ኮሙናት ዚውዕል ኢዮ። እዚ ገንዘብዚ ብኸመይ ከም ዚጥቀማሉ ኮሙናት ምስ በዓል ስልጣን ይመያየጣሉ።

ትምህርቲ ንመምህራን ቋንቋ ኣደ፡ ምትሕብባር ወለዲ ንምሕያል ዚግበር ወፈራታት፡ ኣብ ዳሕረዎይ እዋናት ንዝመጹ ተመሃሮ ትምህርቲ ምምዕባልን፡ ብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ ኣብ ላዕለዎት ደረጃታት ትምህርቲ ንምምሃር ተገዳስነቶም ንኪውስኹ ምትብባዕን፡ ንኹለን ኮሙናት ይምልከት።

ኣብዘን ዚሰዕባ ገጽት ነዘም ተበግሶታት ናይዘም ወፈራታት'ዚኣቶም ብዝያዳ ዚገልጹ ኪቕርቡዮም።

ንውላደይ በየናይ ቋንቋ'የ ብዝበለጸ ዝሕግዞ።

ዋላ'ኳ እተን እትፈልጠን ቃላት ሽወደን ዝተወሰና እንተኹና፡ ነዛ አደ፡ ምስ ውላዳ “ሽወደን ክትዛረብ” መን ኣወሽዩዋ? ንጽቡቕ ኢላ'ያ - እቲ ዜጋጥም ግን ምድንንይ ምዕባለ ቋንቋ ናይቲ ቁልዓ ኢዩ። እቲ ቁልዓ ውሑድ ቃላት የጽንዕ። ምሉእ ሓሳብ ከመይ ጌርካ ከምዚሰራሕ ከኣ ኣይፈልጥን። እዚ ንቐጻሊ ምዕባለ ክእለት ናይቲ ቁልዓ ጸገም ይኸውን።

ብዛዕባ ምስ ደቆም በየናይ ቋንቋ ከምዚዛረቡ፡ ኣብ'ቲ ስድራ ዝተፈላለዩ ቋንቋታት ምስ ዚህሉ እንታይ ከምዚገብሩ፡ እቲ ቁልዓ ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ሓገዝ ቋንቋ ኣደ ኪወስድ እንተኹይኑ፡ ኣብ ቤት ትምህርቲ፡ ኣብ ትምህርቲ ቋንቋ ኣደ ኪካፈል እንተኹይኑ፡ ከመይ ገይሮም ንውላዶም ኣብ ምዕባለ ቋንቋ ሽወደን ኪሕግዞዎ ከምዚኸእሉን ሕቶታት ዘሎዎም ወለዲ፡ ኣብ “ክልተ ቋንቋታትዶ ዝዶዳ፡ ምኽሪ ንብዝሐ

ቋንቋ ዘሎዎም ስድራቤታት” ዚብል መንሹር መልሲ ይረኽቡ። እዚ ጽሑፍ”ዚ ብሽወደንን ብኻልኣት 16 ቋንቋታትን ተዳልዩ ኣሎ። ኣብ ተመክሮ ብዙሓት ብዝሐ ቋንቋነት ዘሎዎን ስድራ ቤታት ዝተመርኹሰ ከኣ ኢዩ። ብትካል ምርምር ቋንቋታት ኣብ ሪንኪቢ ዝተዳለወን ብምትሕብባር በዓል ስልጣን ምምዕባል ትምህርቲ ዝተሓትመን ኢዩ።

ቅድመ ትምህርትን ብዝሐ ቋንቋ ዘሎዎም ቁልዑን

ኣብ እቲ መሰረት ናይቲ መስርሕ ዝኸነ መደብ ትምህርቲ ናይ ቅድመ ትምህርቲ፡ ከምዚ ዚሰዕብ ይበል፡-

“ቅድመ ትምህርቲ፡ ነፍሲ ወከፍ ካልእ ቋንቋ ኣደ ዘሎዎ ቁልዑ፡ ባህላዊ መንነቱ ኬማዕብልን ብቋንቋ ሽወደን ኩነ ብቋንቋ ኣደኡ ኪዋሳእ ኪኸእልን ኪጽዕር ኣሎዎ።”

ምዕባለ ቋንቋን መንነትን ኢድ ንኢድ ኢየን ዚኸዳ፡ ከሎም ቁልዑ ዝተፈላለየ ቋንቋ ኬጋጥማም ከሎን ዝተፈላለዩ ባህልታት ምስትብሃልን የሓጉሶምዮ።

ገለ ኣብያተ ንባባት ሰብ ኪልቃሖም ዚኸእል፡ ብሽወደን ጥራይ ዘይኸነ ብኸልኦት ቋንቋታትውን ዝተዳለዉ መጻሕፍቲ ቁልዑን ካሰታትን ኣሎዎም። በዓል ስልጣን፡ መስርሕ ብዝሐ ቋንቋነት ንዘሎዎም፡ ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ዜገልግሉን ኣብ ቤት ብዓውታ ዚንበቡን ብፍላይ ኣየኖት መተወዮዪ ከምዚሰማምዑ ንምፍላጥ ይመራመር ኣሎ። ሓበሬታ ብዛዕባ ከምዚ ዝኣመሰሉ መተዓየዪታት ኣብ ቀውዒ 2006፡ ኣብ መርበብ በዓል ስልጣን ምምዕባል ትምህርቲ፡ ቴማ ቋንቋ ኣደ www.modersmal.net ኪህሉ ኣይ።

እታ መበቆላ ሽወደን ዘይኸነ ንልውን እንተኸነት፡ ካብ መበቆል ትውልዲ ሃገራ ዝመጸ ጽውጽዋይ ክትሰምዕ ከላ፡ እሞ ኸእ እቶም ካልኦት ቁልዑ መሳጢ ኩይኑ ምስ ዚስማምዎ፡ ሓበን ይስማዓ ኣይ። ዳሕራይ፡ ነቲ መጽሓፍ ንገዛእ ሓዛቶ ትኸይድ። እቶም ስድራ-ቤት ከእ ነቲ ብቋንቋ ኣደኣ ተመሊኡ ዘሎ ጽውጽዋይ ኪሰምዑ ይኸእሉ።

ብዙሕ ቋንቋታት ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ብዙሕ ተኸእሎታት ይህብ

Komma till tals. Flerspråkiga barn i förskolan,
ካብ በዓል ስልጣን ንምምባል ትምህርቲ ዝቐረበ
ርእይቶታት ዝሓዘ ጽሑፍ ኢዩ። ኣብዚ፡ ቅድመ
ትምህርቲ ንብዝሓ ቋንቋ ዘሎዎም ቁልዑ ብኸመይ
ከምዚገጥሙዎምን ነቲ ዝተፈላለየ ቋንቋታቶም ድማ
ብኸመይ ኪድግፉዎ ከምዘሎዎምን ብዛዕባ ዘሎ ሓሳባት
ጸብጻብ የቐርብ።

Språket lyfter – bedömning av barns språkutveckling

ንሓደ ብዝሓ ቋንቋ ዘሎዎ ቁልዓ፡ ክንደይ ዚኣክል
ሽወደን ከምዚኸእል ክትውሰን ኣጸጋሚ ኪኸውን
ይኸእልዮ። ንቁልዓ፡ ምድማጽ ቋንቋ ቀለል ኢዩ።
ስለዚ ከኣ፡ ወለድን መምህራንን ንኸእለት ቋንቋ ናይቲ
ቁልዓ ካብ ግቡኡ ንላዕሊ ግምት ኪህቡዎ ይኸእሉ
ኢዮም። እቲ ቁልዓ ንጽር ኣደማምጸ ሽወደን ኣሎዎ።
ግንከ ምዕባለ ቋንቋ እቲ ቁልዓ ብሓቂዶ ማዕረ እቶም
ሽወደን ዝቋንቋኦም መሳቱኡ ኢዩ?

ካልእ ቁልዓ ኣዝዩ ውሑድ ይዛረብ። ወለዱ ድማ
ምክንያት ናይዚ እቲ ቁልዓ ቋንቋ ኣደኡ ኣጸቢቐ ስለ
ዘይመልኹ፡ ሽወደን ግን ጽቡቕ ዚኸእል ይመስሎም።
ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ግን ኣተሓሳስባ ናይቶም
ሰራሕተኛታት ኣንጻር እዚ ኢዩ። እቲ ቁልዓ ሽወደን
ከም ዘይክእል ቋንቋ ኣደኡ ግን ጽቡቕ ከምዚኸእል
ኢዮም ዚኣምኑ።

ሓደ በዓል ብዝሓ-ቋንቋ ዝኸውን ቁልዓ ኣብ ጉዕዞ
ምዕባለ ቋንቋ ኣበይ በጺሖ ከም ዘሎ ንምፍላጥ
ዜኸእሉ ኣገባባት ኣለዉ። ከምዚኣቶም ዝኣመሰሉ
ግምጋማት ብሓገዝ *Språket lyfter, Diagnosmaterial*
i svenska, svenska som andraspråk och modersmål
för åren före skolor 6, ብቋንቋ ሽወደንን ቋንቋ ኣደን
ማዕረ-ማዕረ ኪግበር ይክኣል።

እንዳ አቦሐጎን ዓባይን ንጡፍ ግደ ኪህልዎም ይኸእል

ቋንቋ ቃላትን ስርዓት ሰዋስውን ማለት ጥራይ
አይከብንን። ሐሳባትን ገምጋማትን አረአእያ ዓለምን
የጠቅልል፤ ነዞም ፍልጠታት እዚአቶም ቀሲምካ ድማ
ብቋንቋ ምትሕልላፍን ማለትዮ። ቁልፀ አብተን

ቀዳሞት ዓመታት ዕድሚአም ከመይ ገይሮም
ፍልጠት ከም ዚቐስሙ፤ ንትምህርቶም ይጸልዎን፤
ቤት ትምህርቲ ምስ ጀመሩ ድማ ዓበይቲ ሳዕቤናት
የስዕበሎምን።

ሓበን አቦሐጎ እታ ንእሽቶ ጀርዲኑያ። ንሚና አስማት ከሎም
ናውቲ ጀርዲንን፤ ከመይ ጌርካ ከም እትኸዕትን፤ እትተክልን፤
ምእንቲ ኪበቅሉልካ ድማ ማይ ከም ተስትን ምሂሩዋዮ።
እተን ቀዳሞት አቅጽልቲ ካብ መሬት ክሳዕ ዚወጸ ግዜ ከም
ዚወስድውን ሚና ካብ አቦሐጎአ ተማሂራያ። ብዛዕባ ሰብ ዓቕሊ
ኪገብር ከም ዘሎምን ተስፋ ኪቈርጽ ከም ዘይብሉን ይዘራረቡ።
ምዕባይ ግዜ ይወስድዮ።

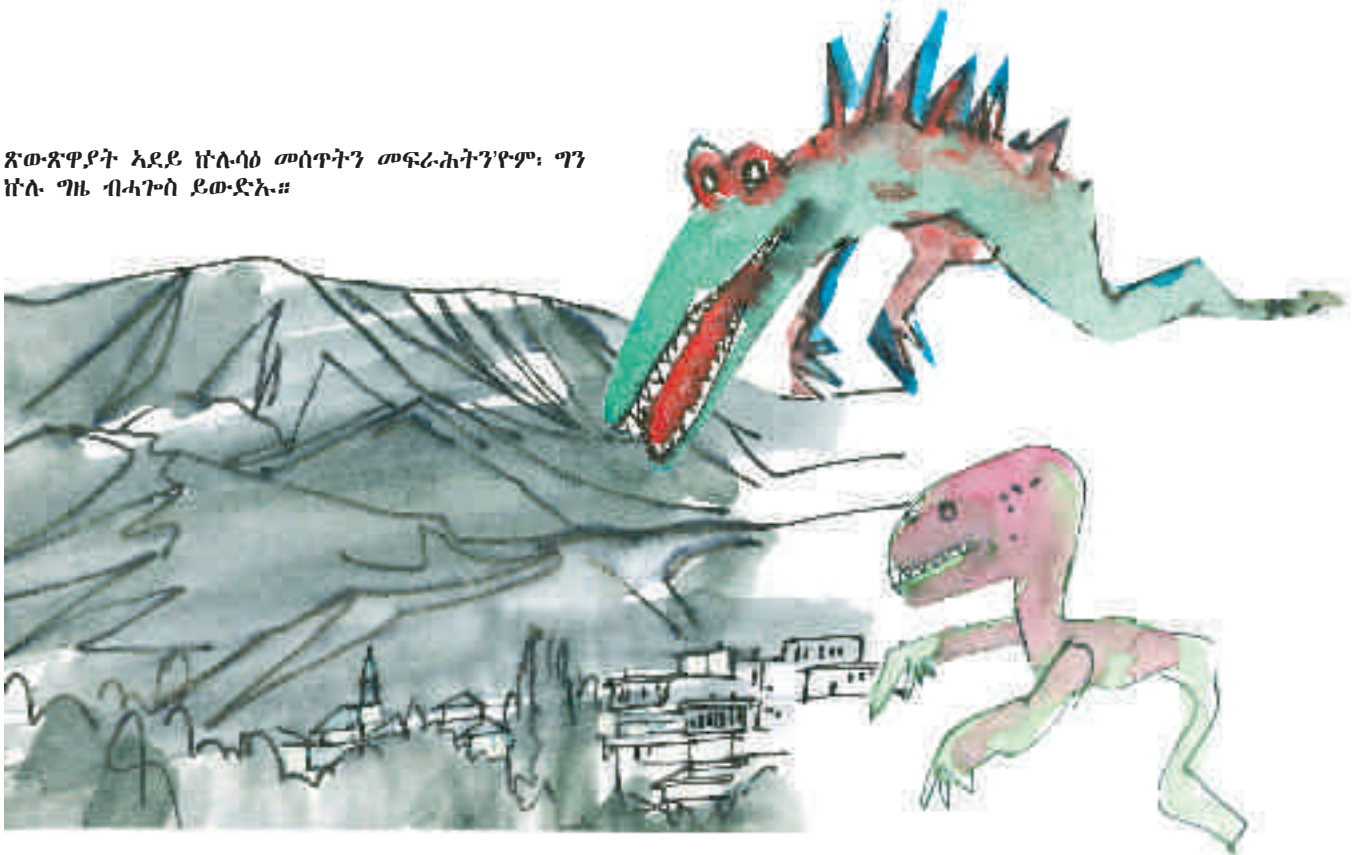
ጽውጽዋይ ንገረና! መሊስካ ድገመልና!

ቄልዑ፡ ዛንታታት ኪሰምዑ ብዙሕ ይፈትዉ ኢዮም። ብዙሓት ቄልዑ ብፍላይ ብዛዕባ ገዛእ ርእሶምን ዛንታታት ናይ ብንኣሽትኦምን ኪሰምዑ ይፈትዉ። እቶም ካልኣት ኣገደስቲ ዛንታታት ድማ ብዛዕባ ኣቦን ኣደን ቄልዑ ከለዉ ዝገበሩዎን ከመይ ይጻውቱን ይርብሹን ከምዝነበሩን ምስማዕዮ። ንገለ እዋን ብህድኣት ምዕላልን ባዕልኻ ምዝንታውን ነቲ ቄልዓ ምሉእ መዓልቲ ንዝገበሮ ደጊሙ ኪርእዮ ጽቡቕ ኣገባብ ኪኸውን ይኽእልዮ።

ኣብ ግዜ ቍልዕነቶም፡ ጽውጽዋይ ኣቦሓጎታቶምን ዓቢያቶምን ዝሰምዑ ቄልዑ እቶም ዝተዓደሉ ኢዮም። እቲ ኣፍኣዊ ባህሊ ናይቲ ስድራ ምርካብ፡ ንምዕባላ መንነት ናይቲ ቄልዓ ዓቢ ትርጉም ኣሎዎ።

ቄልዑ፡ ዓበይቲ ኬንብቡሎም'ውን ይፈትዉ ኢዮም። ኣብ ሽወደን፡ ዋላ'ን ኣብያተ ንባባት ኪገዝኣኦም እንተፈተና፡ ዋሕዲ ብዝተፈላለየ ቋንቋታት እተጻሕፉ መጻሕፍቲ ኣሎ። ሓደ ሓደ እዋን “ምንባብ ብቋንቋ ኣደ”፡ ነቲ ኣብ መጽሓፍ ናይ ሽወደን ዘሎ ስእሊ ብሓባር እናረኣኻን ዓበይቲ ብቐጽበት እናተርጎሙዎን፡ ይዓዱ ኢዮ። ቄልዑ ግን፡ ኩሉሳዕ እቲ ዚንገር ሓደ ዓይነት ጽውጽዋይ ከይቀያየር ይነቐሉሉ ኢዮም። ስለዚ እቲ ኣቐዲምካ ዝበልካዮ ክትዝክር ኣሎካ።

ጽውጽዋይት ኣደይ ኩሉሳዕ መስጥትን መፍራሕትንዮም፡ ግን ኩሉ ግዜ ብሓጎስ ይውድኡ።

ጽቡቕ ፍልጠት ናይ ሽወደን ከም ካልኣይ ቋንቋ

ብዙሓት ብዝሒ-ቋንቋነት ዘሎዎም ተመሃሮ ጽቡቕ ፍልጠት ቋንቋ ሽወደን ኣሎዎም። ንገሊኦም እቲ ዝሓየለ ቋንቋኦም ኢዩ። ካልኣት፡ ቋንቋ ሽወደን ንመጀመርታ ዜጋጥሞም ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ወይ ቤት ትምህርቲ ኢዩ። ተመክሮታት ኣብያተ ትምህርቲ ሽወደን ከምዜርእዮ፡ ሓደስቲ ምጻእ ተመሃሮ፡ ብቋንቋ ሽወደን ምስ ብጽቶም ዚዘራረቡሉ፡ መደብ ትምህርቶም ዚስዕቡሉን ደረጃ ንኺበጽሑ ካብ 1 - 2 ዓመት ይወስደሎም። ማዕረቶም ሽወደን ዝቋንቋኦም ተመሃሮ ቋንቋ ሽወደን ንኺኸእሉ ካብ 5 - 6 ዓመት ኪውስድ ይኸእልዮ። ፍሉይ ኩነታት ግን ኣሎ። ልዑል ተበግሶ፡ ጽቡቕ ፍልጠት ቋንቋ ኣደኦም ወይውን ክልእ ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ፡ ቋንቋ ሽወደን ብዝሓጸረ እዋን ይምሃሩ። ካብ ብወግእ ዝተጠቐሙ ቦታታት ዝመጹ ወይ ከኣ ንኺልኣት ማህሰይቲታት ዝተቐልዑ ተመሃሮ ሓዲሽ ነገር ንኺምሃሩ ዝያዳ ጸገም ኣሎዎም።

ጽቡቕ ፍልጠት ቋንቋ ሽወደን መፍትሕ ዓወት ትምህርቲ ኣብ ሽወደን ኢዩ። ኣብ ሃገራዊ ፕሮግራም ናይ ካልኣይ ደረጃ ትምህርቲ ምእንቲ ኪቐጽል፡ ተመሃራይ ኣብ ታሽዓይ ክፍሊ ወይ ብሽወደን ወይ ብሽወደን ከም ካልኣይ ቋንቋ ኪሓልፍ ኣሎዎ።

ፍልጠት ሽወደን ንምምሕያሽ፡ እቲ ዝበለጸ ኣገባብ መጻሕፍቲ ምንባብ ኢዩ። ሰራሕተኛታት ቤት ንባብ፡ ንተገዳስነት ቁልዑን ተመሃሮን ዚሰማምዑ መጻሕፍቲ ኣብ ምምራጽ ምኽሪ ይህቡ ኢዮም።

Nationellt centrum för svenska som andraspråk och sfi ሃገራዊ ማእከል ንሽወደን ከም ካልኣይ ቋንቋን ሽወደን ንዓበይቲ ወጻኢተኛታትን

ሃገራዊ ማእከል፡ መንግስቲ ብዝሃቦም ዕማም ይሰርሑ። እቲ ሓላፍነት ካብ ቅድመ ትምህርቲ ክሳብ ሽወደን ንዓበይቲ ወጻኢተኛታት ዜጠቓልል መስርሕ ኢዩ። ገለ ካብቶም ኣገደስቲ፡

- * ብዛዕባ ካልኣይ ቋንቋ ኣብ ትምህራሉ ዚግበር ኣገባብ ኣመሃህራ፡ ፍልጠት ምዝርጋሕ

- * ቋንቋን ፍልጠትን ዚማዕብል ኣገባብ ኣሰራርሓ ምድጋፍ

ሃገራዊ ማእከል ሰሚናራትን ኣጼባታትን የዳልው፤ መጻሕፍቲ ይህብን ንውልቃዊ ርክባት ይምልስን። ዝያዳ ሓበሬታ ኣብ መርበቦም (www.lhs.se/sfi) ይርከብ።

ንሽቶኡ ዝነቐሐ ትምህርቲ ቋንቋ-አደ

ባይቶ ሽወደን፡ ኩሎም ቋንቋ አደኣም ሽወደን ዘይኩነ ተመሃሮ፡ ኣብ ቀዳማይን ካልኣይ ደረጃን ቋንቋ አደኣም ኪምሃሩ ንኪክእሉ ውሳኔ ኣሕሊፉ ኢዩ። ኣብዚ፡ ሽወደን ናይ ሕቡራት ሃገራት ውዕል ቁልዑ ትክተል፡-

እተን ስምምዕ ዘሎወን ሃገራት፡ ትምህርቲ ቁልዑ፡ ናብ ኣክብሮት ገዛእ ወለዲ፡ ገዛእ ባህላዊ መንነት፡ ገዛእ ቋንቋን ገዛእ ክብርን .... ንምምዕባል ዝዓለመ ኪኸውን ከምዘለዎ ተሰማሚዐን ኢያን። (ዓንቀጽ 29)

ትምህርቲ ቋንቋ አደ ብምርጫኻ ኢዩ። ተመሃሮ “መሰረታዊ ፍልጠት” ናይቲ ቋንቋ ኪህሉዎም ይግባእ። ኮሙኒት፡ ቦቲ ሕጊ ናይ መባእታን ካልኣይ ደረጃን ዚፈቐዶ መሰረት ንትምህርቲ ቋንቋ አደ ኪዕድማ ሓላፍነት ኣሎዎን። ቋንቋ አደ ናቱ ሃገራዊ መደብ ትምህርቲ ኣሎዎ። እቲ ዚውሃብ ወረቐት ምስክር ከኣ ናብ ካልኣይ ደረጃ ወይ ዩኒቨርሲቲ ንክትኣቱ ክትሓትት ከለኻ፡ ምስቲ ናይ ካልኣት ዓይነታት ትምህርቲ ማዕረ ክብሪ ኣሎዎ።

ስለምንታይ ኣብ ቤት ትምህርቲ ቋንቋ አደ ክትምሃር ኣሎካ?

✳ ፍልጠት ብዛዕባ ቋንቋ አደን መበቐላዊ ባህልታትን ሓደ ኣዎንታዊ ብዝሐ-ባህላዊ መንነት ንምምዕባል ቅድመ-ኩነት ይህብ፤ ማለት ተኻፋልነት ኣብቲ እቲ ተመሃራይ ዚነበረሉ ብዝሐ-ባህልዊ ሕብረተሰብን መበቐላዊ ባህልን።

✳ ፍልጠት ቋንቋታት መፍትሕ ርክብባት ኢዩ። ቋንቋ አደ፡ ኣብ መንጎ ስድራቤትን ኣብ ካልእ ሃገር ዚቐመጡ ኣዝማድን ብቐረባ ንክትራኹብ ይሕግዝ። ኣብዚ ዓለምለኻዊ ዝኹነ ዓለም፡ ክእለት

ብዙሕ ቋንቋታት ነቲ ውልቀ ሰብ ይኹን ንሽወደን ዓቢ ሃብቲ ኢዩ። ዕላማ ትምህርቲ ቋንቋ አደ፡ እቲ ተመሃራይ ኣብቲ ዜድሊ ክእለት ቋንቋአደ ኪበጽሖም ነቲ ቋንቋ ከኣ ምስ ዓበዩ ኣብ ቀጻሊ ትምህርቱን ኣብ ናይ ስራሕ ዓለምን፡ ኣብ ሽወደን ይኹን ኣብ ካልእ ሃገር ንኪጥቀሙሉን ዕድል ኪከፍተሉን ኪሕግዞ ኢዩ።

✳ ቋንቋ፡ መሳርያ ምዕባል ፍልጠት ኢዩ። ተመሃራይ ኩለን እተን ዝተፈላለዩ ቋንቋታቱ ኣብ ቤት ትምህርቲ ኪጥቀሙሉን እንተክእሉ፡ ብዝተፈላለዩ ዓይነታት ትምህርቲ ሓዲሽ ፍልጠት ንምድላብ ዝበዝሐ ተክእሎ ይህልዎ።

ዓለም-ለኻዊ ቤት-ንባብ

ዓለምለኻዊ ቤት-ንባብ ኣብ ስቶክሆልም ብ ካብ 100 ንላዕሊ ቋንቋታት ዝተጻሕፉ ኣስታት 200000 መጻሕፍቲ ኣለዉዎ። ኣብኡ፡ ካብ ዝተፈላለዩ ሃገራት ዝመጸ ናይ ዲቪዲዮን ቪዲዮን ፊልምታት፡ ካብ ምሉእ ዓለም ድማ ናይ መዛቂታ ሲዲ ይርከቡዎ። ንመርበቦም ብዓረብን እንግሊዝን ቋንቋታት ቺናን ፋርስን ሱዳንን ስፓኛን ሽወደንን ክትበጽሑም ትክእሉ። ናይ ቤት ንባብ ክተማ ስቶክሆልም መለቕሒ ወረቐት እንተልዩኩም፡ ካብቲ ኣብ ጥቓ ኡደንፕላን ዚርከብ ዓለም ለኻዊ ቤት ንባብ፡ መጻሕፍቲ ክትልቅሑ ትክእሉ። ኣብ ካልእ ቦታ ትቐመጡ እንተኾነኩም ድማ ቦቲ ኣብ ዞባኹም ዚርከብ ቤት ንባብ ኣቢልኩም ክትልጠልቡ ትክእሉ።

www.internationellabiblioteket.se

ቴማ ቋንቋ ኣደ www.modersmal.net

ኢንተርኔት ማለት ዝተመሓየሸ መሰረታዊ ቅድመ-
ክነታት ንምምዕባል ፍልጠት ቋንቋ ማለት ኣደ። ኣብ
ናይ በዓል ስልጣን ንምምዕባል ትምህርቲ መርበብ
ቴማ ቋንቋ ኣደ ዳርጋ 100 ዚኸኑ መምህራን ብ30
ዝኸኑ ቋንቋታት ጽሑፋት፡ ስእልታትን ድምጽን
ዘሎዎ፡ ተመሃሮን ቁልዑን ንምዕባል ቋንቋኦም

ዚጥቀሙሉ ላቂባታት ኣብ ምርካብ ይዓዩ። ንብዙሓት
ካብዞም ቋንቋታት እዚኣቶም ድማ፡ ዝተወሳሰበ ርክባት
ኣብ መንጎ ተመሃሮን መምህራንን ወለድን ኪገብሩሉ
ዚኸእሉ ዕድላት ኣሎ።

ሓደስቲ እታዋት ተመሃሮ ቋንቋ እንግሊዝ ኪምሃሩ ይደልዩ

DO I AS A
SWEDISH MILLIPEDE
ONLY HAVE 100 FEET
IN ENGLISH?*

ቋንቋ እንግሊዝ፡ አብ ቤት ትምህርቲ ሽወደን፡ ሓደ ካብተን ኣገደስቲ ዓይነታት ትምህርቲ ዚብሃላ ኢዩ። እዚ ማለት ከኣ፡ ሓደ ተመሃራይ ኣብ ሃገራዊ ካልኣይ ደረጃ ኪምሃር እንተደኣ ደልዩ፡ ታሽዓይ ክፍሊ ኪውድእ ከሎ፡ እንተወሓደ መሕለፊ ነጥቢ ኬምጽእ ኣሎዎ። ተመሃሮ ካብ 1ይ ወይ 2ይ ክፍሊ ጀሚሮም እንግሊዝ ይምሃሩ። ዓለም ለኻዊ ምንጽጻር ኪግበር ከሎ፡ ምስቶም ቋንቋ ኣደኣም እንግሊዝ ዘይኮነ ኣወዳዲርካ፡ ብኸእለት ቋንቋ እንግሊዝ፡ ተመሃሮ ሽወደን ኣብቲ ዝለዓለ ደረጃ ይርከቡ።

እቶም ናብ ኣብያተ ትምህርቲ ሽወደን ድሕር ኢሎም ዚመጹ ተመሃሮ፡ ፍልጠት ቋንቋ እንግሊዝ ኪህልዎም ይኸእልዮ። ንገሊኦም ቋንቋ ኣደኣምዮ። ንገሊኦም ከኣ ወይ መምሃሪኦም ቋንቋ ኢዩ ወይ ከኣ ወግዓዊ ብዘይኮነ መንገዲ ዝተማህሩዎ ኢዩ። ገለ ካልኦት ከኣ ምስ ቋንቋ እንግሊዝ ፈጺሞም ርክብ ዘይጸንሑም ኢዮም። እቶም ዝበዝሑ ሓደስቲ እታው ተመሃሮ፡ ቋንቋ እንግሊዝ ኪምሃሩ ድሌት ዘሎዎም ኢዮም። እዚ ከኣ ብፍላይ ነቶም ኣብ ሽወደን ምቕማጣምን ዘይምቕማጣምን ዘደረጋገጹ መንእሲያት ይምልከት።

እንግሊዝ ሓደ ብግዴታ ኪውሰድ ዘሎዎ ዓይነት ትምህርቲ ኢዩ። ዋላ እቶም “ካብ መጀመርታ ኣትሒዞም” ዘይተማህሩ ተመሃሮ ኪምሃሩ መሰል ኣሎዎም። እቶም ዚበዝሑ ተመሃሮ፡ ሽወደንን እንግሊዝን ማዕረ ማዕረ ኪምሃሩ ዓቕሚ ኣሎዎም። ሓደ ሓደ እዋን እተን ቋንቋታት ነንሕድሕደን ዚደጋገፋ ይኸኖና። ንኣብነት፡ ተመሃራይ ንቕርጺ ሰዋሰው ሽወደን ብእንግሊዝ የለልዮም ወይ ከኣ ገለ ቃል ሽወደን ንናይ እግሊዝ ቃል ይመስል።

ምስናይዚ፡ እቲ ቤት ትምህርቲ፡ ነቲ ተመሃራይ እንግሊዝ እንተጸንሑሉ ይሓይሽ ኢሉ ዚግምት እንተኹይኑ፡ ምስ ወለዲ ብምስምማዕ ኪውሰን ኣሎዎ። ተመሃራይን ወለድን እዚ ከምዚ ዝኣመሰለ ናይ ዘይምምሃር ምርጫ፡ እቲ ተመሃራይ ኣብ ካልኣይ ደረጃ ምቕጻል ንዘሎዎ ተኸእሎ ዚጸልዎ ምዃኑ ኪርድኦም ይግባእ።

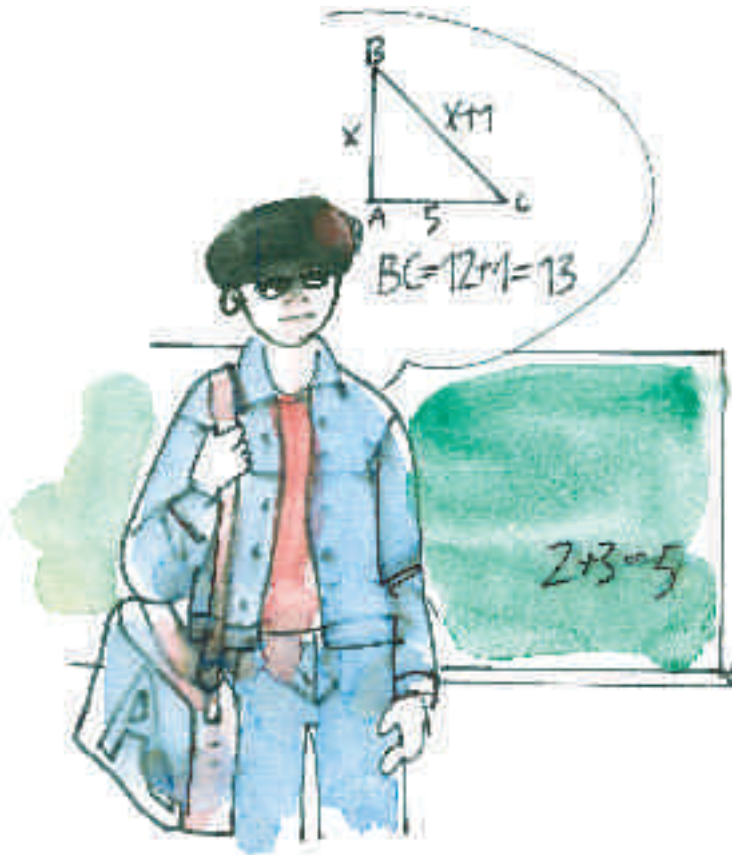
ሓደስቲ ተኸእሎታት 2006-2007

* በዓል ስልጣን ንምምዕባል ትምህርቲ ኣብ 2006-2007 ነቶም ብቋንቋ ኣደ ዚውሃብ ዓይነት ትምህርቲ ዚቕርቡን ነቶም መምህራን ድማ ዝተፈላለዩ ዓይነት ትምህርቲ ብቋንቋ ኣደ ንኪምህሩ ዕድላት ምምላእ ትምህርቶም ዚህባን፡ መተባብዒ ቊጠባዊ ሓገዞት ኪህብ ኢዩ።

* እቶም ዚበዝሑ ብዝሑ-ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ፡ ዝበዝሑ ቀጻሊ ትምህርቶም ናይ ዝተፈላለዩ ዓይነት ትምህርታት ብቋንቋ ሽወደን ኪምሃሩዎ ኢዮም። ስለዚ ኸኣዩ በዓል ስልጣን ንምዕባል ትምህርቲ፡ ኮሙናት ነቶም ሽወደን ዝቋንቋኦም መምህራን ዓይነት ትምህርቲ፡ ናይ ብቕዓት ትምህርቲ ንኺወስዱ ኪዕድማኦም ዘነቓቕሑ ዘሎ። እቲ ዕላማ፡ እዞም መምህራን ምእንቲ ኣብ ቀጻሊ ንኹነታት ናይቶም ሽወደን ካልኣይ ዝቋንቋኦም ተመሃሮ ኬመሓይሹ ኪኸእሉ ኣመሃህራኦም ኬምዕብሉ ኢዩ።

* ኣኑ ናይ ሽወደን ሽሕ ኣእጋሩ ዝኹንኩብ ብእንግሊዝ ሚእቲ ኣእጋር ጥራይ ኣሎኒ? (ዓረዛዝ ብሽወደን ሽሕ ብእንግሊዝ ድማ ሚእቲ ኣእጋሩ ይብሃል።)

አብ ትምህርቲ ቍጽሪ፡ ካብቲ እቲ ተመሃራይ ዚኸእሎ ተበገሰ

እቲ ካልእ ቀንዲ ዓይነት ትምህርቲ ቍጽሪ ኢዩ። ብዙሓት ሓደስቲ እታዎት ተመሃሮ ጽቡቕ አፍልጦ ቍጽሪ አሎዎም። እንተኸኣ ነቶም አብ መባእታን ካልኣይ ደረጃን ዓመታት ትምህርቲ ድሒሮም ዝመጹ ተመሃሮ፡ ነቲ አብቲ መጽሓፍ ቍጽሪ ዘሎ ቋንቋ ሽወደን ተረዲኦም ዝተዋህቦም ግድላት ኪፈትሑን ንዚሰርሑዎ ብጃንቋ ሽወደን ኪገልጹዎ ክሳብ ዚኸእሉ ብዙሕ ዓመታት ኪወስደሎምዮ።

ሎሚ፡ ብዙሓት ካብቶም ሓደስቲ እታዎት ተመሃሮ፡ አብ መቀራረቢ ክፍልታት ዚምሃሩ ወይ ከኣ ንወጻእተኛታት ተመሃሮ ናብ ካልኣይ ደረጃ መእተዊ ኮርስ (IVIK) ክሳብ ዘለዉ፡ ቍጽሪ ከይተማህሩ ኪጸንሑ ይኸእሉ ኢዮም። ሓደ ሓደ እዋን፡ አዝዩ ቀሊል ዝኸኣ፡ ኣሃዛት ጥራይ ዘሎዎ፡ ክእለት ቋንቋ ሽወደን ዘይሓትት ዕዮታት ይውሃቦም ኢዮ። ካልኣት ተመሃሮ ከኣ አብቶም ብጃንቋ ሽወደን ዚውሃቡ ትምህርታት

ቍጽሪ፡ ኪምሃሩ ከይተገደዱ አብ ክፍሊ ኮፍ ኪብሉ ይኸእሉ ኢዮም። እዞም ተመሃሮ እዚኣቶም ሰብ ዘይተረድኦም ኩይኑ ኪስምዖም ዘይልሙድ ኣይከኣን። ካብኡ ዝገደደ ከኣ፡ ድሌት ትምህርቲ ቋንቋ ሽወደን የጥፍኡ።

ነዞም ተመሃሮ እዚኣቶም ነቲ ዝነበሮም ፍልጠት ቍጽሪ ንምምዕባል ብጃንቋ ኣደኦም ወይ ቦቲ ቅድሚኡ ዝነበረ መምሃሪ ቋንቋኦም ኪቕጽሉን ማዕረ ማዕረኡ ድማ ቋንቋ ሽወደን ኪምሃሩን ዘዩጠራጥር ረብሓ ኢዩ።

ብሽወደን ዘይኩነ ብኻልእ ቋንቋ ምምሃር ፍሉጥ ዕንቅፋት የብሉን። ካብ ከምዚ ዓይነት ኣመሃህራ ዚርከብ ምስክር ትምህርቲ ምስቲ ብሽወደን ተማሂሮም ዚረኽቡዎ፡ ብቕዓቱ ማዕረ ኢዩ።

ውላደይ ከመይ ይኸይድ አሎ? ክንተሓጋገዝ ንኸእልዶ? ውጽኢቱ ከመይ ከይኑ?

ዝርርብ ምስ ወለዲ አብ ቅድመ ትምህርቲ ቅድመ ትምህርቲ፡ ወለዲ ብዛዕባ ምዕባል ውላዶም፡ ምስ መሓዙቱ ብኸመይ ይጉዳዝን አብ ምዕባል ቋንቋኡን ፍልጠቱን አበይ በጺሑ ከምዘሎን ንኺፈልጡ ንዝርርብ ይዕድም ኢዩ። ወለዲ፡ እቲ ቅድመ ትምህርቲ ነቲ ብዝሓ ቋንቋ ዘሎዎ ቁልዓ አብ ድርብ መንነቱን ምዕባል ቋንቋኡን ብኸመይ ከም ዚድገፍ ሓበሬታ ኪረኽቡ መሰል አሎዎም። ሰራሕተኛታት ቅድመ ትምህርቲ፡ ሰድራቤት አብ ቤቶም ንውላዶም ከመይ ጌሮም አብ ምዕባል ቋንቋኡ ኪድግሩዎ ከም ዚኸእሉ ኪገልጹሎም ይኸእሉ ኢዮም።

ዝርርብ ምዕባል አብ መባእታ ቤት ትምህርቲ ቤት ትምህርቲ፡ ሓደ ግዜ አብ ሓደ ክፍለ-ዓመት ትምህርቲ፡ ንወለድን ተመሃራይን ንዝርርብ ምዕባል ኪጽውዖም አሎዎ። ዕላማ ናይዚ ዝርርብዚ፡-

- * ወለድን ተመሃራይን ብዛዕባ ቁልዓ እቲ ኪፈልጡ ዚግባእ ፍልጠት ቀሲሙ እንተኸይኑ፡ አየናይ ከምዚቐልልን ዚብርትዕን ሓበሬታ ኪወስዱ። እቲ ዝርርብ፡ ብዛዕባ ሓፈሻዊ ኩነታት ተመሃራይ፡ ምስ መሓዙቱን ካልኣት ጉጅለታትን ዓበይትን ብኸመይ ይጉዳዝውን ኪጠቅስ አሎዎ።

- * ቤት ትምህርቲ፡ ንተመክሮ ወለድን አብ ምዕባል ፍልጠት ደቐም ንኺበርክቱ ዘሎዎም ተኸእሎታትን ኪድግፎ። ንጡፍ ተኻፋልነት ብወገን ወለዲ፡ ነቲ ቤት ትምህርቲ ብወገኑ ኪፍጽሞ ንዚግባእ አድላዪ ዝኹን ነገራት ንኺማልእ ጠለብ ኬቐርቡ ከምዚኸእሉ ይገብሮም።

- * መምህርን ተመሃራይን ወለድን፡ እቲ ተመሃራይ እንታይ ከምዚምሃር፡ አብ ቀጻሊ እንታይ ኪለማመድ ከምዘሎዎን ብወገን ቤት ትምህርቲ ድማ እቲ እዋናዊ ኪደፍኣሉ ዘሎዎ ነገራት አየናይ ከምዝኹንን

ምስምማዕ። ቤትውን ብኸመይ መንገዲ አብቲ መጽናዕቲ ኪሕግዙ ከምዚኸእሉ ኪረዳድኡ ይኸእሉ።

ውልቃዊ መደብ ምዕባል (IUP)
ምስቲ ዝርርብ ምዕባል አተሓሒዝካ፡ መምህር ምስ ተመሃራይን ወለድን ከይኖም ነቲ ተመራይ ውልቀ-መደብ ምዕባል (IUP) ኬውጽእሉ አሎዎም።

- * ትሕዝቶቲ ውልቀ-መደብ ምዕባል፡ ሓደ ዝተወሰነ መደብ መጽናዕቲ ከይኑ፡ እቲ ተመሃራይ ክሳዕ እቲ ዚስዕብ ዝርርብ ምዕባል፡ ኪበጽሖ ዚኸእል ሸቶ ይኸውን። ብድሕሪዚ ካልእ ሓዲሽ ውልቀ-መደብ ምዕባል ብሓባር የውጽኡ።

- * ውልቃዊ መደብ ምዕባል (IUP) ንነኣሽቱ ቁልዕ፡ ብቐዳምነት አብቲ መሰረታዊ ክእለት ማለት ምንባብ፡ ምጽሓፍን ምቕጻርን ዝተመርኮሰ ይኸውን። እናዓበዩ ብዝኸዱ ድማ፡ እቲ አድህቦ ናብ ምዕባል ትምህርቲ ብዝተፈላለየ ዓይነት ትምህርቲ ይኸውን።

በዞም ናይ ምዕባል መደባት እዚኣቶም፡ ቤት ትምህርትን ቤትን ናይ ነፍሲ ወከፍ ተመሃራይ ምዕባል ፍልጠት ብቐጻሊ ኪከታተሉዎ ይኸእሉ። ህቃን ናይዞም ብሓባር ዝተገብሩ ጻዕርታት፡ ተመሃሮ ነቲ አብ ቤት ትምህርቲ ኪብጻሕ ዘሎዎ ሸቶ ምእንቲ ኪበጽሑዎ ኢዩ።

ዝያዳ ሓበሬታ አብ *Allmänna råd och kommentarer – Den individuella utvecklingsplanen* ዚብል መጽሓፍ ኪርከብ ይክኣል።

መሰል ንተርጓሚ
መምህር፡ ብሽወደን ተዛሪቡ ኬረድእ ዚይኸእል እንተኸይኑ፡ ቤት ትምህርቲ አብ እዋን ዝርርብ ተርጓሚ ከምዚህሉ ይገብሮ። ቤት ትምህርቲ ምስ ቤት ርኽክብ አብ ዚገብረሉ ንተመሃራይ ከም ተርጓሚ ክትጥቀሙ ብፍጹም አይግባእን።

ወረቆት ምስክርን ርእይቶ ብጽሑፍን

አብ ናይ መባእታን ካልኣይ ደረጃን ስርዓት ትምህርቲ፡ መምህራን ብኸመይ ወረቆት ምስክር ከምዚህቡ መምርሒታት ኣሎ። ሓደ ተመሃራይ፡ ሓደ ዓይነት ምስክር ወረቆት ምእንቲ ኪውሃብ ደረጃ ፍልጠቱ ከመይ ኪኸውን ከምዘሎም ዚገልጽ ብሃገራዊ ደረጃ ዝተዳለወ መምዘኒ ኣሎ።

ምስክር ወረቆት መባእታዊ ቤት ትምህርቲ እዚ ዘስዕብ መስመዩ ይውሃቡ፡-

✳ Godkänd (G) ጽቡቕ

✳ Väl godkänd (VG) ኣዝዩ ጽቡቕ

✳ Mycket väl godkänd (MVG) ንኡድ

አብ መባእታ ትምህርቲ ብዝተፈላለዩ ዓይነታት ትምህርቲ ሸቶኡ ዝወቐዐ ተመሃራይ ቦቲ ወይ በዞም ዓይነታት ትምህርቲ እዚኣቶም ርእይቶ ብዛዕባ ምዕባል ፍልጠቱ ብጽሑፍ ኪረክብ መሰል ኣሎዎ። ኣብ'ቲ ርእይቶ ከኣ፡ እቲ ቤት ትምህርቲ እንታይ ዓይነት ናይ ሓገዝ ስጉምቲ ከም ዚወሰደሉ ኪግለጽ ኣሎዎ።

✳ አብ ካልኣይ ደረጃ ትሩፍ (Icke godkänd) (IG) ዚብል ወረቆት ምስክር'ውን ይውሃብ ኢዩ።

ላቸባታትን (länkar) ስነ-ጽሑፍን

ላቸባታት ንበዓል ስልጣን ንምምዕባል ትምህርቲ
www.skolutveckling.se

MÅNGFALD OCH LIKVÄRDIGHET (ብዝሕን ማዕርነትን)

ኣብ ትሕቲ እዚ ኣርእስቲ'ዚ እዞም ዚስዕቡ መርበባትን ካልኦትን ይርከቡዎ፡

Nyanlända (ሓደስቲ እታዎት)

ንቤት ትምህርትን ንኻልኦት ምስ ሓደስቲ እታዎት ቁልዑን መንእሰያትን ዚሰርሑን ሓጋዚ።

Idéskola för mångfald ንብዙሓት ዚሰማማዕ ቤት ትምህርቲ

ሓደ ሰኪዕታዊ ስርርዕ (nätverk) ናይ ንብዙሓት ዚምልከት ሕቶታት ከመይ ጌርካ ብዕቱብነት ከም እትሰርሕ ሓሳባት ኬማዕብላ ዚደልዩ ቅድመ ትምህርትን ትምህርትን።

Regeringsuppdrag (ዕማም መንግስቲ)

ላቸባታት ንናይ ምምዕባል ትምህርቲ መደብ ሓፋሽን 2006 (mångfaldsplan 2006) ካልኦትን - ዝሓሸ ውጽኢትን ዝወሓደ ፍልልይን - ንስራሕ ሓፋሽ መደብ ምውጻእ፡

Utvecklingsdialoger (ክትዓት ምዕባል)

እዚ፡ ንኣብነት ዝርዝር ናይቶም ክፋል ናይቲ ብ2006-2007 ብመልክዕ ክትዕ ኪውህብ ዝተባህለ ሓገዝ ዚወስዱ 30 ዚኹኑ ኮሙናት ይርከቡ።

Tema Modersmål

ንኹሎም ኣብ መዋእለ ሕጻናትን ቤት ትምህርትን ዚሰርሑ ሓጋዚ። ሓደ "ናይ ቋንቋ ክፍሊ" ገለ 30 ዝኹና ቋንቋታት ዝሓቑፈ፡ መሰረታዊ ጭብጥታት ብዛዕባ ኣመሃህራ፡ ወረ፡ ክትዓት፡ ላቸባታት ንጸብጻባት ምርምር፡ ዕድመ ንኮርስታትን ኣኼባታትን ካልእን ከምኡውን ላቸባ ን፡-

Lexin – መዝገበ ቃላት ኣብ ዳታ (ብጃንቋታት

ኣልባንያ፡ ዓረብ፡ ቦስኒያ፡ እንግሊዝ፡ ፊኒሽ፡ ግሪኽ፡ ክሮኣስያ፡ ሰርቢያ፡ ስጳኛ፡ ቱርኪን ሽወደን ድማ ምስ ድምጽ)

Lexin – Bild መዝገበ ቃላት ስእሊ፡ ዳርጋ 1700

ኣስማት ዝሓዘ፡ (ስእልን ድምጽን ጽሑፍን ብሽወደን ዘሎዎ። ናብ ብዙሓት ቋንቋታት ይትርጎም ኣሎ።)

Lexin – Film መዝገበ ቃላት ፊልም / 370 ግሲታት

ዝሓዘ (ድምጺ ሽወደን ዘሎዎ ሓጺር ፊልም)

KUNSKAP OCH BEDÖMNING

ኣብ ትሕቲ እዚ ኣርእስቲ'ዚ እዞም ዚስዕቡ ገለ ካብቶም ኣብኡ ዘለዉ ኢዮም፡

Bedömning och betyg

Individuella utvecklingsplaner

Läs och skriv

Matematik, naturvetenskap och teknik

Skolbibliotek

Språk

መጻሕፍትን መንሹራትን

እዞም ጸብጻባትን መንሹራትን እዚሓቶም ብ www.skolutveckling.se/publikationer ኣቢልካ ኪንበብ፡ ኪጽዓን ወይ ከኣ ኪግዛኡ ይኽእሉ።

Två språk eller flera? Råd till flerspråkiga familjer (ክልተ ቋንቋዶ ዝያዳ? ምኽሪ ንብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎም ስድራ-ቤታት፡)

(28 ገጻት) ብጃንቋታት ሽወደን፡ ኣልባንያ፡ ዓረብ፡ ቦስኒያ፡ እንግሊዝ፡ ፊኒሽ፡ ሰሜን ኩርዲ፡ ሮማኒ፡ ኣርሊን ሎቫራን፡ ፋርሲ፡ ፖሊን፡ ሩስያ፡ ሶማሊያ፡ ስጳኛ፡ ትግርኛ፡ ታይባንድን ቱርኪን ኣሎ። ኣብዚ፡ ወለዲ ኣብ ገዛእ ስድራ ቤቶም

ብዛዕባ ቋንቋ እንታይ ኪገብሩ ከምዘሎዎምን ንደቆም ኣብ ምምዕባል ፍልጠቶም ብኸመይ ኪሕግዙዎም ከምዚኽእሉን ንዘሎዎም ሕቶታት መልሲ ይረኽቡ።

Komma till tals Flerspråkiga barn i förskolan, 2004 (ንእሽቶ ቅርጺ፡ 60 ገጻት) ዕላማ ናይዚ ጽሑፍ፡ ብዝሓ-ቋንቋነት ንእሽቲ ቄልዑ ብኸመይ ኪድገፍን ኪተባባዕን ከምዚኽእል ዝያዳ ፍልጠት ንምሃብዮ።

Vid sidan av eller mitt i? 2005 (70 ገጻት)

ንድሒሮም ዝኣተዉ ተመሃሮ ኬወውቶም ዚኽእል ረጃሒታት ዜለልዩ፡ ኣብ ገዛእ መስርሓቶም ድማ ንቐጻሊ ኪሓስቡሉ ዘሎዎም ሕቶታት ዜልዕሉ ኮሙናትን ኣብያተ ትምህርትን ዜገልግል ጽሑፍ።

MATERIAL FRÅN SKOLVERKET

እዚ ጽሑፍዚ ብ www.skolverket.se ኣቢልካ ኪንበብ፡ ኪጽዓን ወይ ከኣ ኪግዛእ ይኽእል።

KURSPLANER OCH BETYGSKRITERIER I GRUND- OCH GYMNASIESKOLAN

Flera språk – fler möjligheter, 2002

(304 ገጻት) ብመንግስቲ ብዘተዋህቦ ዕማም መሰረት፡ ሃገራዊ ወኪል ትምህርቲ ንሓገዝ ቋንቋ ኣደ ኣብ ቅድመ-ትምህርትን፡ ንትምህርቲ ቋንቋን ኣደን ዳህሲዎ። እዚ ጸብጻብዚ ኣብ ልዕሊ ትምህርቲ ቋንቋ ኣደ ዘሎ ኣረኣኢያን ምትሕውዋስን፡ ጽማቕ ሽወደናዊ ምርምራት ብዛዕባ ትምህርቲ ቋንቋ

ኣደ፡ ሰለስተ ዓስርተታት ዓመታት ቋንቋ ኣደን - ሓገዝ ቋንቋ ኣደ ኣብ ቅድመ-ትምህርትን ዚብል ጥብቆታት'ውን ኣሎዎ።

Flera språk – fler möjligheter, 2003 (16 ገጻት) ሓጺር ሕታም ናይዚ ላዕለዋይ ጸብጻብ። ብቋንቋ እንግሊዝ'ውን ኣሎ።

Språket lyfter – lärarhandledning,

2002 (27 ገጻት) ንቅድሚ 6ይ ዓመት ቋንቋ ኣደ፡ ሰለስተ ዓስርተታት ዓመታት ቋንቋ ኣደን - ሓገዝ ቋንቋ ኣደ ኣብ ቅድመ-ትምህርትን ዚብል ጥብቆታት'ውን ኣሎዎ።

Språket lyfter – observations-schema, 2002 (3 ገጻት) ንዝኸነ ቋንቋ ክትጥቀመሉ እንግሊዝ'ውን ኣሎ።

Allmänna råd och kommentarer Den

Individuella utvecklingsplanen, 2005. ናይ ሃገራዊ ወኪል ትምህርቲ ምኽርን ርእይቶታትን

ብዛዕባ ስራሓት ምስራት ውልቃዊ መማዕበሊ መደባት ንኸሉም ተመሃሮ።

ሽወደን፡ ብዝሐ-ቋንቋ ዘሎዎም ሰባት የድልዩዋ ኢዮም

Rösta på!

ብዙሓት ቋንቋታት ብዙሕ ተሽእሎታት ይህቡ!

ብጃንቋ ጌርና ባህልታትናን ገምጋማቶምን ንገልጽ።

ቋንቋ ርእሰ ኣክብሮት ይህበና። ቋንቋ ፍልጠት ይስከም፤ መሰረት መራሽቢ ምስ ካልእት ሰባት ከእ ኢዩ።

ንክንሓስብ፡ ክንሓልም፡ ሕቶ ከንቕርብ፡ ግድል ክንፈትሕ ቋንቋ የድልየና።

MYNDIGHETEN FÖR
SKOLUTVECKLING